

وجدعظیمیا دبیر گروه اقتصاد

میلیون بشکه که روز صادر کرد که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۸۴درصدافزایش داشت.چنین رشد قابل توجهی در صادرات نشان دهنده توانایی ایران گسترش تجارت نفت و نفوذ به بازارهای جدید است.علاوه بر این، مقاومت ایران را در برابر تحریم‌های امریکا که نتوانسته توسعه صنعت نفت ایران را خنثی کند، نشان می‌دهد. در صفحه پیش‌رو به بررسی این موضوع پرداخته‌ایم.

فرصت‌های آینده برای توسعه ضد تحریمی بازار نفت خام ایران

فروش کامل و موفقیت‌آمیز ذخایر نفتی شناور، دو برابر شدن صادرات نفت خام و اکتشاف بازارهای جدید، نشان از بازطراحی موفق تجارت انرژی ایران در بخش نفت خام دارد که فرصت‌های بالقوه‌ای را برای توسعه ضد تحریمی کشور نشان می‌دهد. ایران با فعال کردن ظرفیت غیرفعال پالایش در کشورهای همسایه مانند ونزوئلا و گسترش روابط تجاری با کشورهای آفریقایی می‌تواند بازار نفت خام خود را بیشتر تقویت کند. با تعامل فعال با بازارهای نوظهور انرژی، ایران می‌تواند خود را به عنوان یک بازیگر انعطاف‌پذیر در چشم‌انداز انرژی جهانی قرار دهد. فرصت‌های آتی برای توسعه بازار نفت خام ایران ضد تحریم در بهره‌گیری از مشارکت‌های منطقه‌ای، کاوش در بازارهای دست‌نخورده قاره‌های امریکای جنوبی و آفریقا نهفته است.

□ □ □

بازار نفت خام ایران به دلیل تحریم‌های بین‌المللی با چالش‌های متعددی مواجه شده است. با این حال، تحولات اخیر حاکی از فرصت‌های آینده برای توسعه ضد تحریمی کشور است. ایران با موفقیت ذخایر نفت شناور خود را تصفیه کرده، صادرات نفت خام خود را دو برابر کرده و بازارهای جدیدی برای نفت خود ایجاد کرده است. راهبرد ایران برای ایجاد بازار جدید و تضمینی برای نفت خام خود شامل فعال کردن ظرفیت خاموش و غیرفعال پالایشگاه‌های کشورهای همسایه است. ونزوئلا، به ویژه، به عنوان یک شریک تجاری کلیدی در پالایش فراساحلی برجسته است. بازسازی بزرگ‌ترین مجتمع پالایشگاهی ونزوئلا، پاراگوانا، از طریق قرارداد ۴۶۰ میلیون دلاری با ایران، پتانسیل قابل توجهی دارد. در صورت تکمیل موفقیت‌آمیز این پروژه، ایران می‌تواند بیش از ۸۰۰ هزار بشکه نفت را از طریق این پروژه به بازار عرضه کند. این همکاری نه تنها به نفع صادرات نفت خام ایران است، بلکه به ونزوئلا کمک می‌کند تا زیرساخت‌های پالایشی خود را احیا کند و ظرفیت فرآوری خود را افزایش دهد.

قاره آفریقا فرصت‌های امیدوارکننده‌ای را برای صادرات نفت خام ایران ارائه می‌دهد. کشورهای آفریقایی با سطح نسبتاً پایین پیشرفت فناوری، ظرفیت پالایشی قابل توجهی دارند که استفاده نشده است. مطالعات نشان می‌دهد که ظرفیت پالایش این قاره حدود ۴ میلیون بشکه نفت در روز است که نیمی از آن غیرفعال باقی مانده است. ایران با استفاده از تجربه ونزوئلا در بازاریابی نفت خود، می‌تواند متحد و همکاری با کشورهای آفریقایی را برای توسعه قابلیت‌های پالایشی آنها و ایجاد بازاری قابل اعتماد برای نفت خام ایران بررسی کند. تقویت روابط تجاری با کشورهای آفریقایی، مشابه رویکرد ترکیه، می‌تواند حجم تجارت ایران را به میزان قابل توجهی افزایش دهد و به توسعه ضد تحریمی بازار نفت خام این کشور کمک کند.

در حالی که ایران هم‌گام مهمی در توسعه بازار نفت خام خود برداشته است، تنوع بخشیدن به مشارکت‌های تجاری همچنان ضروری است. اتکای بیشتر به چین به عنوان خریدار اصلی نفت ایران، با در نظر گرفتن چشم‌انداز ژئوپلیتیک در حال تحول و تغییرات بالقوه در تقاضای جهانی انرژی، موفقت‌آمیز تمرکز بر بازسازی جدید خود است. همچنین ایران باید به تعامل با سایر بازارهای صادراتی به خصوص مبنی بر سیاست پالایشگاه‌داری فراسرزمینی و فعال کردن ظرفیت غیرفعال پالایشگاه‌های مستهلک شده در بازارهای نوظهور ادامه دهد تا از پایگاه مشتریان متنوع اطمینان حاصل کند و آسیب‌پذیری در برابر عدم قطعیت‌های ژئوپلیتیکی و اقتصادی را کاهش دهد.

بازار نفت خام ایران در برابر تحریم‌های بین‌المللی انعطاف‌پذیری و سازگاری نشان داده است. فروش کامل و موفقیت‌آمیز ذخایر نفتی شناور، دو برابر شدن صادرات نفت خام و اکتشاف بازارهای جدید، نشان از بازطراحی موفق تجارت انرژی ایران در بخش نفت خام دارد که فرصت‌های بالقوه‌ای را برای توسعه ضد تحریمی کشور نشان می‌دهد. ایران با فعال کردن ظرفیت غیرفعال پالایش در کشورهای همسایه مانند ونزوئلا و گسترش روابط تجاری با کشورهای آفریقایی می‌تواند بازار نفت خام خود را بیشتر تقویت کند. با تعامل فعال با بازارهای نوظهور انرژی، ایران می‌تواند خود را به عنوان یک بازیگر انعطاف‌پذیر در چشم‌انداز انرژی جهانی قرار دهد. فرصت‌های آتی برای توسعه بازار نفت خام ایران ضد تحریم در بهره‌گیری از مشارکت‌های منطقه‌ای، کاوش در بازارهای دست‌نخورده قاره‌های امریکای جنوبی و آفریقا نهفته است.

اخیراً مؤسسه کیپلر مبنی بر رکوردشکنی صادرات روزانه بیش از ۱/۸ میلیون بشکه نفت ایران به چین حاکی از یک دستاورد قابل توجه برای صنعت نفت ایران است. این افزایش صادرات، ایران را به عنوان دومین صادرکننده بزرگ نفت به چین بعد از روسیه و با پیشی گرفتن از عربستان سعودی تبدیل کرده است. افزایش قابل توجه در فروش نفت خام به ذخایر عظیم نفت ایران، به ویژه در آب‌های آن نسبت داده می‌شود. این تحول به عنوان نشانه ملموسی است که نشان می‌دهد ایران، پس از تحمل سختی‌های مالی ناشی از سال‌ها انزوا، در حال بهبود روابط با رقبای منطقه‌ای و تقویت روابط با قدرت پیشرو آسیاست. به‌رغم ادامه تحریم‌های امریکا، صادرات نفت خام ایران از پاییز گذشته دو برابر شده است. علاوه بر این، گزارش مؤسسه کیپلر نشان داد که ذخایر نفتی را کد قبلی شناور در آب‌های ایران به میزان قابل توجهی کاهش یافته است.

□ □ □

جواد اوچی، وزیر نفت ایران اخیراً اعلام کرده است که میزان تولید نفت خام ایران به ۲/۴ میلیون بشکه در روز رسیده است که طی دو سال گذشته، تولید نفت ایران ۱/۲ میلیون بشکه افزایش یافته است که معلا حجم تجارت و صادرات نفت ایران را بیش از دو برابر کرده است. بدین ترتیب حجم تجارت نفتی ایران در سال جاری بیش از دو برابر شده است و حتی تحریم‌های امریکانیز با وجود زیادت‌ر شدن نسبت به قبل، نتوانسته است این توسعه تجارت بزرگ نفتی ایران را خنثی کند.

■ **به صفر رسیدن ذخایر نفتی شناور روی آب ایران**

از اگوست ۲۰۲۲، ایران کاهش شدید ذخایر نفت شناور خود را تجربه کرده است. تا اگوست ۲۳، ۲۰۲۳، به‌رغم افزایش تولید نفت در همان دوره، این ذخایر تقریباً به صفر رسید. این را می‌توان به موفقیت ایران در ورود به بازارهای جدید غیر تحریمی، احیای زیرساخت‌های پالایشگاهی و جذب خریداران از طریق سیاست هوشمندانه همکاری با پالایشگاه‌های کوچک مقیاس ویژه در تولید و تجارت نفت خام، به نیروی محرکه رشد اقتصادی کشور تبدیل شده است.

رویکرد راهبردی ایران در توسعه همکاری با پالایشگاه‌های کوچک مقیاس چین و نوسازی پالایشگاه‌های مستهلک شده، نتایج مثبتی در کاهش ذخایر نفت شناور به همراه داشته است. ایران با استفاده از توانمندی‌های فنی و مهندسی خود، به شریک قابل اعتمادی در تجارت جهانی انرژی تبدیل شده است و بازارهای جدید را جذب کرده و فروش نفت خام و میعانات گازی خود را تضمین می‌کند. موفقیت دیپلماتی انرژی ایران و اجرای سیاست هوشمندانه آن، توانایی این کشور برای سازگاری با شرایط چالش برانگیز و تغییر صنعت نفت و گاز خود را برجسته می‌کند. با حرکت روبه جلو، رشد مستمر در این بخش انتظار می‌رود که موقعیت ایران را به عنوان یک بازیگر کلیدی در بازار جهانی نفت مستحکم‌تر کند.

■ **اثرات توسعه تجارت انرژی ایران بر رشد اقتصادی**
بخش تولید و تجارت نفت، گاز و فرآورده‌های وابسته در صنعت نفت و گاز ایران به عنوان یک محرک حیاتی در اقتصاد کشور عمل می‌کند. به‌رغم ادامه اعمال تحریم‌ها بر تجارت انرژی ایران، خزانه داری امریکا اذعان کرده است که حجم این تحریم‌ها در سال گذشته افزایش یافته است. ایران با اتخاذ سیاست خنثی‌سازی حداکثری تحریم‌ها در بخش تجارت نفت و گاز پاسخ داده است. این استراتژی ایران را قادر می‌سازد تا به بازارهای جدید و غیر تحریمی دسترسی پیدا کند و بازطراحی اساسی سیاست‌های تجارت انرژی خود را اجرا کند. علاوه بر این، ایران پیشرفت‌های قابل توجهی در استخراج نفت و گاز از میادین مشترک داشته است و به تحول صنعت نفت و گاز خود در دولت سیزدهم کمک کرده است.

صنعت نفت ایران در طول دولت سیزدهم تحول قابل

اقتصادسیاسی

سرویس اقتصادی ۰۶۰۸۵۲۳۰

«جوان» رهیافت نفتی دولت و آورده‌های آن را واکاوی می‌کند

کل ذخایر نفتی شناور روی آب فروش رفت

تحول در سیاست‌های تجارت انرژی، تجدید حیات در صادرات نفت خام و توسعه روابط منطقه‌ای عاملی برای به صفر رسیدن ذخایر نفتی شناور روی آب ایران بوده است

■ **حرکت به سمت تنوع مبادی صادراتی از طریق بازاربایلی نوین**
مهدی هاشم‌زاده مدیر گروه انرژی اندیشکده ماهد در گفت‌وگو با «جوان» با اشاره به اهمیت توسعه تجارت نفت خام ایران گفت: «یکی از معضلات جدی سیاست‌های تجاری نفت خام ایران، وابستگی شدید آنها به تحریم‌ها بوده است که این رویکرد در وضعیت فعلی اصلاح شده است و به سمت تجارت انرژی مبتنی بر وجود تحریم‌ها و حرکت به سمت بازارسازی تضمینی رفتیم؛ البته فروش نفت خام برای مدت گذار کوتاه است و باید خودمان به سمت توسعه زنجیره ارزش نفت در کشور خودمان برویم اما از فرصت بازارسازی برای نفت خام و مبتنی بر سیاست سرمایه‌گذاری با پالایشگاه‌مستهلک شده نیز نباید غفلت کنیم.»

■ **رکوردشکنی تاریخی صادرات نفت خام در کنار فروش کامل ذخایر شناور روی آب ایران**
سیدعلی مرتضوی کارشناس حوزه سیاست‌گذاری انرژی نیز در گفت‌وگو با «جوان» در رابطه با اثر تحریم‌ها بر تجارت نفت خام ایران گفت: «بازگشت تحریم‌های نفتی امریکادر نوامبر ۲۰۱۸ تأثیر قابل توجهی بر صادرات نفت ایران داشت که منجر به کاهش شدید فروش شد. در نتیجه، ایران با چالش افزایش ذخایر نفتی شناور مواجه شد، زیرا به تولید نفت بدون خریداران کافی ادامه داد. اما با اجرای رویکرد جدید در تجارت انرژی و خنثی‌سازی حداکثری تحریم‌ها، ذخایر نفت شناور ایران خنثی‌ساز شد. دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

سیدعلی مرتضوی کارشناس حوزه سیاست‌گذاری انرژی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی

دولت سیزدهم شروع به کاهش کرد. بازطراحی اساسی